Ar pascha wihsschehligu augstu Keisara wehleschanu.

Maksa ar peesuhtischanu par pastl:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 75 kap.
bes Peelikuma: par gadu 2 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 40 „
bes Peelikuma: par ½ gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 90 „
bes Peelikuma: par ¼ gadu — „ 70 „

Maksa bes peesuhtischanas Rigâ:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
bes Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
bes Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 50 „
bes Peelikuma: par ¼ gadu — „ 30 „

Mahjas Weesis.

Mahjas Weesis teek ispots festdeenâm no pilst. 8 fahkot.

Maksa par sludinaschanu: par weenas slejas smalku rakstu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rinda eenem, maksa 8 kap.

Redakzija un ekspedizija Rigâ, Ernst Plates grahmatu- un bilschu-drukatawâ un burtu-leetuwê pee Petera basnizas.

36. gada-gahjums. — Mahjas Weesis isnahk weenreis pa nedeku.

№ 18. Sestdeen, 4. majâ. 1891.

Mahjas Weesi ar Peelikumu war pastellet un **sludinajumus** nodot **Rigâ, manâ drukatawâ un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ pee Petera basnizas.** Bes tam Mahjas Weesi war wehl pastellet bes daudz peenemschanas weetâm Peterburgas un Jelgawas Ahrrigâ, wehl zitâs pilsehtâs, kà: **Jehkis:** B. Peterson un Grahwel kgu pahrdotawâs; **Walkâ:** M. Rudolff un Paulin kgu grahmatu pahrdotawâs; **Walmeerâ:** E. G. Trey un dehla kgu grahm. pahrdotawâ; **Rujenê:** J. Allkne kga grahm. pahrdotawâ; **Laudonâ:** pee grahm. sehjeja Karl Gruhsin kga; **Jaunjelgawâ:** A. Schwabe kga grahm. pahrdotawâ; **Jelgawâ:** Besthorn kga grahm. pahrdotawâ, Pils eelâ; H. Allman un Jaeger kgu grahm. pahrdotawâs; **Bauskâ:** Beckmann kga grahm. pahrdotawâ; **Kuldigâ:** Besthorn kga grahmatu pahrdotawâ; **Talsôs:** H. Tow kga grahmatu pahrdotawâ un bibliotekâ un Wolontschewski kga grahmatu pahrdotawâ. Tad wehl „Mahjas Weesi" war apstellet pee saweem zeen. draudses mahzitajeem, skolotajeem un pagasta skrihwereem, kurus mihli luhdsu, tahdas apstelleschanas laipni peenemt.

Muhsu Wisschehligà Keisara Namu

un wisus ustizamos pawalstneekus pahrsteidsa sina, ka scho pirmdeen, 29. aprilî, Wina Keisariskai Augstibai, Leelknasam Tronamantneekam, zelojot pa tahlajeem austrumeem, Otsu pilsehtâ, Japanâ, kahds besdeewis pazehlis sawu grehzigo roku pret Wina swehtito dsihwibu.

Zik koti ari schi breesmigà sina pirmâ azumirklî nesatreeza katru ustizamo pawalstneeku, tomèr preeki bija wehl jo leelaki, tahlak dsirdot, ka pats Wisspehzigais Deews nowehrsis wisas breesmas, zaur ko no jauna atkal it gaischi peerahdits, ka Deews pats sargà un glabà wisu muhsu Wisschehligà Keisara Namu.

Miljoneem ustizamu pawalstneeku suhtija pateizibas luhgschanas augschup pee Wisspehzigà Deewa goda krehsla par wina schehligo isglahbumu, zaur ko nowehrstas breesmas tiklab muhsu mihlotam Semes Tehwam, kà ari wisai Kreewijai.

Par scho schausmigo atgadijumu pa telegrafu peenahkuschas schahdas sinas:

Peterburgâ, 30. apr. Kà no Waldibas puses sinots, Keisariskà Augstiba Leelknass Tronamantneeks, brauzot 29. aprilî zaur Japanes pilsehtu Otsu, tika no kahda polizijas saldata ar sobinu eewainots galwâ. Laundaris wehl gribeja usbrukt Keisariskai Augstibai, bet tika no Greeku printscha Georgija zaur speeka siteenu gar semi nogâsts. Leelknasa Tronamantneeka eewainojums, paldees Deewam, ir weegls un naw bihstams. Keisariskà Augstiba Pats nosuhtija telegramu, kurâ top leezinats, ka weselibas stahwoklis esot labs. Keisariskai Augstibai naw jagul gultâ un Winsch nodomajis sawu zelojumu turpinat agraki nodomatâ kahrtibâ.

Londonâ, 13. (1.) majâ. Usbrukums Tronamantneekam Otsu pilsehtâ tika isdarits no kahda fanatika. — Kahda Reitera telegrama is Japanes pilsehtas Jakohamas saka, ka usbrukums isdarits Kioto tuwumâ no kahda eedsimta polizijas sulaina. Wahts atrodas pee galwas kausa un naw bihstama. Tikldsi sina nonahza Japanes galwas pilsehtâ, kad tureenes waldneeks (mikado) tuhlit aiszeloja us Kioto. Kahda „Standarda" telegrama sino: Wina Keisariska Augstiba Tronamantneeks gahja us Otsu, lai apskatitu pee Bina-Uni juhras tureenes jautribas weetas jaukumus, kas atrodas 6 juhdses no Kioto atstatu. Usbruzejs bija kahds eedsimtais Japaneeschu polizijas sulains, wahrdâ Tuda Sanzo; winsch ar sawu sobenu zirta Leelknasam pa galwu. Naw ko schaubitees, ka usbrukums notizis ar slepkawibas noluhku, bet, pateizotees warbùt Tronamantneeka beesai, stiprai brunu zepurei, wahts par laimi bija samehrigi weegla: teek aprakstits, ka sobena zirteens atrodotees peeres pusê, tomèr tas ne-esot bihstams. Newajadsès wehl sazit, ka Japanes keisars un wina ministri schahdu besgodigu usbrukumu mihlajam sweschajam weesim ir wisdsikaki sajutuschi. Domà, ka usbruzejs esot traks; warbùt winsch bija sadusmojees par kaut kahdu netaisnibu, ko bija zeetis un negaidot augstas kahrtas personai klaht esot, winsch newareja sawaldities un isdarija usbrukumu. Japanes keisars un ministri steidsàs us Kioto, lai atgadijumu noschehlotu un isteiktu sawu lihdsjuhtibu. Paredsams, ka wina Keisariska Augstiba Leelknass neneems lihdsi us Sibiriju nepatihkamu eespaidu par Japaneeschu draudsibu dehl scha sahpigà usbrukuma.

Peterburgâ, 1. majâ. Schodeen Isaka katedralê, Kasanas katedralê un daudz zitâs Peterburgas basnizâs notureja pateizibas deewkalpojumus par to, ka Wina Keisariskà Augstiba Tronamantneeks glahbts no slepkawas rokas.

Peterburgâ, 2. majâ. Kà no waldibas puses teek sinots, Wina Keisariska Augstiba Leelknass Tronamantneeks ir pilnigi wesels un juhtas gluschi spirgts. Wakar winsch, 2 deenas ilgi usturejees Kiotoâ, atgreesàs us kugi „Pamjat Asowa". Japanes keisars, printschi un augstee walsts wihri pawadija Wina Keisarisko Augstibu us Kobes ostu. Wisas teesu eestahdes, kà ari Japanes tauta ir koti saniknoti un nosukumuschi par usbrukumu Kreewijas Tronamantneeka dsihwibai.

Par reibinoscheem dsehreeneem un tabaku.

IV.

Schinî apstakli, luhk, atrodas pateesais eemesls, kadêl tahdâ mehrâ isplatijees eeradums, leetot lihdsekkus, kas sapraschanu un smadsenes atnem un usbudina; starp scheem lihdsekkeem atrodas ari tabaka, kas wiswairak isplatita un leelakà postitaja no wiseem.

Tabakas aisstahwetaji apgalwo, ka ta usjautrinot smehketaja prahtu, apskaidrojot wina domas, paihsinot laiku un darot winam preeku gluschi tàpat, kà kaut kursch zits eeradums, kuru winsch waretu peesawinatees, — bet tomèr nekahdâ atgadijumâ tabaka neparahdot tahdas pat ihpaschibas, kà reibinoschi dsehreeni, — proti, padarit nespehjigu sirdsapsinas darbibu.

Bet wajaga tikai wehrigaki apluhkot eemeslus, pee kureem it sewischki spehzigi parahdas kahrums pehz tabakas, tad tuhlit warès pahrleezinatees, ka smadsenu un prahta aptumschoschana zaur tabakas duhmeem ir us mata tahda pat, kà smadsenu un prahta aptumschoschana zaur reibinoscheem dsehreeneem. Tabaka parahda tuhlit sawu spehku us sirdsapsinu un ka kahrums pehz tahda kairinoscha lihdsekla it sewischki tad ir leels, kad wehleschanàs, apklusinat sirdsapsinas balsi, ir wisleelaka.

Ja buhtu pateesiba, ka tabaka usjautrina tikai sirdi un apskaidro domas, tad zilwekam nerastos tik breesmiga dsihschanàs pehz tabakas un mehs no tik daudzeem zilwekeem nedsirdetum apgalwojumu, ka nimi drihsak gatawi atsazitees no ehdeena, nekà atsazitees no smehkeschanas, un schis apgalwojums daschôs atgadijumôs, zik mums sinams, teek us mata ari ispildits.

Jaw minetais pawahrs, nositis sawu kundsi, teesas preekschâ isteiza, kad winsch eegahjis gulamâ istabâ, nehrgreesis kundsei ar nasi rihkli un redsejis, kà wina pakrituse augschpehdu, kehrzoschâ balsi eekleegdamàs, kamèr asinis straumem pluhduschas, winsch tizis pahrnemts no pahrleezigàm schausmam par padarito darbu. — „Man nebija duhschas, winu galigi nobeigt," — winsch issauzàs, — „un, redz, es isgahju is gulamàs istabas sahlê, apsehdos un issmehkeju papirosu." Un tikai tad, kad winsch aptumschoja sawas smadsenes un prahtu tabakas duhmeem, winam radàs duhscha, atgreestees atpakal gulamâ istabâ un rihkotees ar nasi, eekams wina upuris nebija miris; pehz tam winsch sahka aplaupit winas mantas.

Skaidri redsams, ka wina breesmigais kahrums pehz smehkeschanas pee tahdeem sawadeem apstakleem neatkarajàs wis no wehleschanàs, apskaidrot sawas domas, jeb ari lai usjautrinatu sirdi, bet gan notika tadêl, lai padaritu mehmu sirds balsi, kas winu kaweja padarit eesahkto noseegumu, kuru winsch bija nodomajis un ari jaw pa dakai isdarijis.

Katrs smehketajs war, ja grib, eewehrot, ka zilweks sajùt kahrumu, sawu domu spehju apdulinat tabakas duhmeem it sewischki tad, ja winam dsihwê gadas it ihpaschi isschkiroschi atgadijumi. Runajot pascham par sewi — es waru skaidri atgahdatees tos laikus, kad es, wehl buhdams smehketajs, peedsihwoju scho ihpascho, nepahrwaramo kahrumu pehz smehkeschanas. Tas notika gandrìs katru reis tahdôs atgadijumôs, kad wehlejos, neatgahdatees leetas, kuras paschas no sewis nahza atminâ, kad kahroju aismirst, isnihzinat katru domu spehju. Daudzreis sehdeju weens pats, neko nedaridams, bet sinadams, ka man peenahktos strahdat sawu darbu, un tomèr man katrs darbs bija pretigs. Tahdôs atgadijumôs es nehmu papirosu, to issmehkeju un tad sehdeju tahlak, neko nedaridams.

Zitreis es peepeschi atgahdajos, ka esmu zeeti apsolijees, pulksten peezôs ar kahdu satiktees, bet es par daudz ilgi biju uskawejees zitâ weetâ un tagad jaw bija par wehlu. Bet domas, ka esmu nokawejees, man bija koti nepatihkamas, tà ka isnehmu is kabatas papirosu un isgaisinaju nepatihkamàs domas lihdz ar tabakas duhmeem gaisâ. Ja es biju sakaitinats un stipri usbudinats un apwainoju otru zilweku nepeeklahjigeem wahrdeem, it labi sinadams, ka mans peenahkums buhtu apklust, tomèr, apnehmees, kaut waku sawam sakaisumam, — es eesahku smehket un turpinaju sawus apwainojoschos wahrdus, zaur to israhdidams sawu nelahga paradumu.

Sehdot pee kahrschu galda, ja es paspehleju leelaku sumu, nekà to, ar kuru biju nodomajis beigt spehli, ja ta tiktu paspehleta, es tad aissmehkeju papirosu un nemitejos naudu wehl jo wairak paspehlet. Katru reis, ja biju eekluwis nepatihkamôs apstakkôs, ja dariju kaut ko pretigu, paliku palaidnigs un pats jutu, ka wajadsetu atsit sawu pateesu, noschehlojamo stahwokli, lai no ta waretu iskultees ahrâ, bet tomèr man netikàs jeb biju par glehwu to darit, — es tad wainu uskrahwu us ziteem, nehmu papirosu jeb pihpi un sahku laist kuplus duhmus gaisâ, tà ka no teem tiku wisapkàrt apnemts. Ja atkal, sarakstidams kahdu romanu jeb stahstu, es ar usrakstito gabalu nebiju meerâ un sinaju, ka man peenahktos

Daschadi raksti.

Wina Keisariskas Augstibas Zesarewitscha Leelknasa Tronamantneeka zelojums us austrumeem.

III.

No Triestes lihdz Atenei.

(Is „Waldibas Westneschа".)

Schaî deenâ sazehlàs stiprs pehrkona gaiss, nahkdams no deenwideem, bet drihsi parahdijàs warawihksne pee debesim un eskadre turpinaja sawu zelu meerigi. Pret wakaru Leelknasa eskadre eebrauza Patras ostâ, Lapontas juhras lihzi.

30. oktobrî no rihta Zesarewitschs nokahpa no „Pamjat Asowas". Dischgabalu rihbeeni un preezigi urrah sauzeeni apsweiza Zesarewitschu. Godam pa rahjam sakahpuschee matroschi smalki wareja noskatitees, kà Greeki apsweiza muhsu Leelknasu. No krasta atskaneja pulkstenu skanas is wisàm basnizam un leels lauschu pulks nahza preti apsweikt sawu weenas tizibas esoscho weest.

Zesarewitscham usturotees Greekijâ, Wina Augstibai bija peekomandeti Hellenu kehnina fligeladjutants, wirsneeks Waso un Greeku jahtneeku ritmeisters Metaks.

No ostas Zesarewitschs dewàs us katedrali, isdarit deewluhgschanu un parahdit tizibai sawu zeenischanu.

Us stazijas jaw bija sarihkots ekstra brauzeens, ar kuru Wina Augstiba aisbrauza us Pireju un no schejeenes ar pastes sirgeem tahlak us slaweno Olimpiju.

Te Zesarewitschu sagaidija sirsnigas apsweikschanas no eedsihwneeku puses, kuri bij sapulzejuschees, weest sanemt.

Zesarewitscham peebrauzot, debesis bija apklahtas tumscheem mahkoneem un likàs negaiss gaidams; Zeus-templi sasneedsot, eesahkàs pehrkonlaiks stipram leetum lihstot. Negaisa dehl nebija eespehjams apluhkot interesantàs wezlaiku atleekas. Bet apbrihnojamee wezlaiku raschojumi leek aismirst negaisu un leetu un nogremde baudijumâ par klasiskeem tehlotaju darbeem.

Olimpijas apluhkoschana wilkàs wisu deenu. Wakarâ, lahpam un bengaliskam ugunim atspihdot, Zesarewitschs dewàs atpakal us Patras, pawadits lauschu preezigeem apsweikschanas sauzeeneem, kur Winsch pahrguleja par nakti.

31. oktobra rihtâ ar kehnischkigo wilzeenu Zesarewitschs ar switi dewàs is Patras prom us rihteem.

Kamèr Wina Augstiba apmekleja Olimpiju un no tureenes ar dselsszeku aisbrauza us Kalamaki, tamèr muhsu eskadre jaw bij tureenes reidâ nostahjusès us enkura, — pawadits no muhsu suhtneezibas personala Atenê, Wina Augstiba dewàs us „Pamjat Asowa".

Ap pulksten 4 pehz pusdeenas muhsu eskadre eebrauza jaw Pirejus ostâ, apsweikta salutschahweeneem no raibi isgresnoteem ostas kugeem. Twaiku kuters sem kehnina slagas atstahjàs no krasta un peebrauza pee „Pamjat Asowa"; us fregates usnahza kehninsch Georgs I., kehnineene Olga Konstantinowna, Leelknass Pawels Aleksandrowitschs, Leelknasene Aleksandra Georgiewna, printschi Georgs un Nikolajs un prinzese Marija.

Zesarewitschs Tronamantneeks sanehma sawus augstos radus, kuri to apsweiza par laimigu atbraukschanu.

Pehz tam, kad Wina Augstiba sawus weesus bija pazeenajis ar tehju, wisas Augstàs personas nogahja us kuteri, kur lihdsâs kehnina slagai tapa uswilkta ari Zesarewitscha slaga. No jauna atskaneja dischgabalu rihbeeni un matroschi nolaida rahjas, pee kam pa starpam is sapulzejuschamees lauschu bareem atskaneja preeka pilni urrah sauzeeni.

Pee krasta Zesarewitschu apsweiza godawakts un orkestris, kursch Augsto zelneeku sanehma ar himnu. Wisapkàrt bija redsama jautra kusteschanàs, kur wesela juhra no neskaitamàm galwam wilnojàs, redsami bija laudis lihgsmàm sejam pukes kaisam un preezigee sauzeeni drihsak nemitejàs, eekam kehnina wilzeens no stazijas nebija aisgahjis us Ateni.

Pehz desmit minutu gara brauzeena wilzeens sasneedsa residenzes staziju, kur diplomatiskà korpusa representanti, ministri un ziti augsti eeredni bija sapulzejuschees. Atenes eedsihwotaji apsweiza us sirsnigako leelàs pareistizigàs walsts Tronamantneeku un sawas kehninu gimenes radneeku. Winu majestates un Wina Keisariska Augstiba brauza no stazijas walejôs ratôs, jahtneeku eskortes pawaditi, zaur Hermes eelu us pili.

Pee wezàs Akropolis isauguschà jaunà Atene ar saweem weesmihligeem eedsihwotajeem un neskaitameem karogeem smaidija it laipni Augstam zelneekam preti un pus sagruwuschà majestatigà Akropolis likàs aisrahdot us sawu pasakaino pagahtni. Ekipaschas brauza pahri Konstituzijas plazim un aisgreesàs us kehnina pili, kur Zesarewitschs bija nodomajis kahdas deenas usturetees.

IV.

Atene, Pireja.

Zesarewitscham Tronmantneekam par godu Atenê tapa isrihkota rinda swehtku.

2. nowembrî pilî tapa dots goda meelasts, pee kura bija eeaizinati, bes Wisaugstakàm personam, ari Zesarewitscha pawadoni, Kreewijas suhtneezibas lozekli un wezakee eeredni no muhsu eskadres.

Otrâ deenâ, pils pompejanskà sahlê, kura kà deenâ bij apgaismota, tapa isrihkota balle, us kuru sapulzejàs ap trihs simti personu. Teitan bij atnahkuschi: ministru padomes preekschneeks Deligijanijs, ahrleetu ministris Deligeorgijs, marines ministris Kumunduros, finantschu ministris Karapanos, teesu ministris Saimis un tautas apgaismoschanas ministris Gerokostopulos, wisi diplomatiskà korpusa lozekli, Atenes eedsihwotaju augstakee representanti ar sawàm gimenem un Kreewu un Frantschu eskadres wirsneeki.

Wisaugstakee weesibu deweji bija peelikuschees Kreewu ordenu lentas un Leelknasi Ispestitaja lentas. Wina majestate kehninsch un Leelknass Georgs Aleksandrowitschs bija gehrbuschees Kreewu marines uniformâs; Zesarewitschs Tronamantneeks un Leelknass Pawels Aleksandrowitschs peedalijàs pee balles krahschnâ leibhusaru uniformâ.

Is dahmu widus greesa leelako wehribu us sewis wisaugstakà weesibu deweja, tehrpusees gaischi silàs drahnâs un Leelknasene Aleksandra Georgijewna patihkami glihtâ baltâ uswalkâ ar selta isschuwumeem. Zesarewitschs Tronmantneeks dejoja pirmo kadrilji ar kehnineni un otro ar leelknaseni.

Kehnina pili wisi luhgtee weesi tapa sanemti us wislaipnako un weesmihligako. Te nebija weetas garlaizibai, jo wisi isturejàs swabadi un brihwi. Un dejas sahlê waldija wisleelakà jautriba. Pehz bagatigàm makarinam deja tapa turpinata un beidsàs ar kotiljonu tikai pret pulksten tschetreem no rihta.

4. nowembrî Franzijas suhtnis, grafs Montalons, isrihkoja sposchu un patihkami aranschetu balli, kurâ kungi, starp teem ari kehninsch un leelknasi, eeradàs frakâs gehrbuschees, pee kam Wina Majestate un Zesarewitschs Tronmantneeks bija peelikuschees goda legiona swaigsnes un lentas.

apstahtees ar rakstischanu, bet tomèr jutu dsihschanos, pabeigt eesahkto un nodomato darbu, tad es nehmu papirosu un smehkeju. Ja apspreedu kaut kahdu jautajumu un sinaju, ka mans pretineeks un es skatamees uz leetu katrs no sawas puses, tà tad weens otra nesapratam un newaram saprastees, tad, ja es jutu karstu wehleschanos, kaut mans pretineeks mani usklausitu ne uz ko neskatidamees, es ussmehkeju papirosu un turpinaju sawu runu.

No eekschsemes.

a) **Waldibas leetas.**

Widsemes gubernatora kgs, kà „D.-Ztg." sino, scho zeturdeen aisbrauzis uz Walmeeru, isdarit rewisiju. — Scho otrdeen gubernatora kungs bija Dinamindê.

Terbatas mahzibas apgabala kurators, kà „Mosk. Wed." sino, islaidis pawehli, ka studenti lahpu gahjeenus kahdam profesoram par godu war isrihkot tikai ar wina atlauju.

Zehsu aprinka 3 eezirkni par teesas ismekletaja amata ispilditaju eezelts Saizews, sekretars pee Rigas apgabala teesas prokurora, Trautsolta weetà, kas pahrzelts uz ta pascha aprinka 1. eezirkni.

Rigas zeetuma slimnizas preekschneeka amata ispilditajs Iwans Pokrowskis uz pascha luhgumu, kà „W. G. A." sino, mahju apstakku dehl, atlaists no deenesta un wina weetà eezelts Peterburgas pilsehtas polizijas eezirkna usraugs Nikolajs Hempels.

Jaunselgawas-Ilukstes apgabala meerteesneschu sapulzes preekschsehdetajs Smirnows atwalinats uz 2 mehnescheem, no 1. julija sahkot.

Jelgawas apgabala teesas preekschneeks issludina, ka no 15. maja sahkot lihdz augustam schahs teesas ziwil-nodalà sehdes notureschot tikai reisi nedelà.

Par pagasta teesneschu swehrinaschanu, kà „W. W." sino, Wisaugstaki apstiprinats sekoschais walstspadomes nolehmums: „Pagasta teesneschus swehrina, pagasta waldei klaht esot, winu tizibas garidsneeks: kristigus — pehz formas, kas noteikta teesu eestahschu panta 225. peesihmê par teesnescheem (Keis. Alekfandra II. teesu ust., 1883. g. isd.), nekristigus — pehz tam noteiktà kahrtà.

Krona semes nomneekeem turpmak nebuhs brihw, semi isnomat tahlak ziteem zilwekeem, par ko eekschleetu ministrs tagad wed sarunas ar domenu ministru.

Warschawas bibliotekas nama buhwei tautas apgaismoschanas ministerija atwehlejuse 300,000 rbl..

Alaschu, Doles un Pabaschu labdar. beedribas, uz Widsemes gubernatora kunga wehlejumu, kà „W. G. A." issinots, top slehgtas, tadèl, ka winu darbibâ pamanita atkahpschanàs no waldibas apstiprinateem statuteem.

Kurseme. „K. G. A." issinots, ka Keisareenes Marijas Aleksandrownas neredsigo eestahdei par labu, uz garigàs preekschneezibas pawehli, wisu Kursemes kristigu tizibu basnizàs 5. swehtdeenà pehz leeldeenam notikschot wispahriga dahwanu lasischana.

Kursemes wizegubernators, kolegiju rahts Dunin-Borkowskis uz 3 mehnescheem atwalinats uz ahrsemem.

Reibinajoschu dsehreenu pahrdoschana, kà to walstspadome apstiprinajuse, turpmak, pehz „Pet. Wed.", galwas pilsehtâs un pirmàs schkiras pilsehtu trakteerôs buhs atlauta no plkst. 7 rihtà līdz plkst. 12 naktì, masakâs pilsehtâs un weetàs tikai lihdz pulksten 10 wakarâ. Luhgumi dehl dsehreenu pahrdoschanas weikala eetaisischanas jaesneedz pilsehtu waldem, kuras schahdus luhgumus eesneedz pilsehtas gubernatoreem waj gubernas waldem preeksch dsehreenu leetam tahlakai nolemschanai. Ko schahs personas waj eestahdes nolemj, par to newar tahlak suhdset.

Semneeku semes atpirkschana. Eekschleetu, zeku un finantschu ministerijas, kà „Pet. Z." sino, greesuschas wehribu uz to, ka semneeku seme preeksch dselszeku wajadsibam daudzreiz teekot par semu nowehrteta, tà ka semneeks par sanemto naudu newarot nopirkt nekahdu jaunu semes gabalu. Tadèl tagad nodomats zelt ihpaschu semes nowehrteschanas komisiju, kura sastahweschot no dselszeku beedribu, waldibas pahrraudsibas waldes, weetejàs administrazijas, semstibas un semneeku pagastu lozekleem.

b) **Original-sinojumi.**

No Madleenes. Leelàs muischas ihpaschneeks Selmer kgs pehdejâ laikâ weetejai draudzes basnizai dahwajis daitu stikla lukturi, tà ka tai paschai tagad ir pawisam trihs lukturi, kas swehtswinigôs deewkalpojumôs basnizai noder par leelu koschumu. L.

No Keipenes. Schejeenes apkaimê pehdejâ laikâ notikuschi wairak ugunsgrehki, kas padarijuschi eewehrojami daudz saudejumu. Bet tà ka nodeguscho ehku leelums bij apdroschinats Terbatas waj Baltijas uguns apdroschinaschanas beedribâs, tad no ugunsgrehka peemekleteem ihpaschneekeem leelako teesu jazeesch tikai daschi inwentara, kà ari lopbaribas saudejumi. B. mahjas ihpaschneekam bijuschi apdroschinati ari lini un inwentars, kas rijâ stahwejis un ar to kopâ sadedsis, par saudejumu atlihdsinajums no uguns apdroschinaschanas beedribas sneedsotees lihdz 1150 rubleem. — Schejeenes tirgus deenâ, 15. aprilì, bij waren jauks laiks un labs zelsch, kapèz tad ari schogad tirgus bij daudz leelaks nekà ziteem gadeem. Tà ka Rigas tirgoni uz to nebij atbraukuschi, tad lopini gahja wisai lehti. Tirgus pagahjis bez jebkahdeem meera trauzejumeem. L.

No Zeswaines. Muhsu jaunajôs draudzes kapôs 19. aprilì paglabaja Zeswaines Leinu mahju saimneeka K. laulatu draudzeni, miruschu paschâ seedu laikâ. Pehz weetejà ahrsta isteikumeem, nelaike krituse par upuri mahutizibas peekopschanai. Atraitnes wihrs stipri satreekts, ka sem tahdeem apstakleem saudejis muhscha draudzeni! — Weetejà draudzes mahzitaja graudneekeem kahdâ naktì, aprila mehnescha sahkumâ, mantu peeleekamà klehts no sagteem isrewideta. Tumsibas dehli schoreiz par lihdzpanemameem preekschmeteem israudzijuschees maisus un taukus, jo nekas derigaks preeksch teem tur neusglabajees. Preeksch pahris gadeem muhsu mahzitaja muischas graudneekam R—m, kuram ari tagad 30 mahrz. tauku nokrampets, bija nosagti rati. Tani reisê saglis, sabaidits no dwehselu gana spreedikeem, ratus atwilzis atpakal. Srs.

No Graschu muischas, Zeswaines dr. Atweeglinatu sirdi zeen. lasitajeem waru pasinot, ka bakas, kas Graschu muischâ bij eeweesuschàs, kà „Mahjas Weesa" 14. numurâ lasams, tagad israhdas par galigi issuduschàm. 14. numurâ mineta B. familija, kas bij bakam sastrguse, isweselojàs, bet winu mantneeks beidza sawu ihso dsihwes gaitu. Srs.

No Dselsawas, Zeswaines dr. Ari schejeeneeschi nahkuschi pee atsihschanas, kahdu postu atnes reibinoscho dsehreenu pahrleezigà baudischana, tadèl pehdejâ laikâ daschi no muhsu preekschsihmigakajeem jauneklem bij greesuschees pee Schweizijas „Silà krusta" beedribas, Bernâ, ar luhgumu, lai teem atsuhtitu wajadsigàs instrukzijas, sihmejotees uz sahtibas beedribas dibinaschanu. Scho luhgumu „Silà krusta" preekschneeziba laipni paklausija, atsuhtidama statutu formas, kà ari daschas zitas wajadsigàs pamahzibas. Tagad pee mums dibinajusès sahtibas beedriba sem nosaukuma „Leesma" un winas beedru skaits sneedzas jaw pee 30, to starpâ peedalijuschàs ari daschas seeweetes. Statuti wehl naw apstiprinati. Schahda beedriba, kas zentigi stahjas preti dserschanas sehrgai, koti teizama un teescham bija jaw ari pats wehlakais laiks, tahdu dibinat, jo „Trimpum" schejeeneeschi seedoja wareni. Acers.

No Krapes, Gulbenes dr. Schejeenes muischâ ir eerihkota peena kultuwe, kur is swaiga peena isgatawo sweestu daudzumâ. Ari schejeenes saimneeki greesch uz to wehribu, sawesdami schurp sawu pahrejo peenu, no kura teem atlez kreetus grasis; daschs pat atwed 30 stopu peena pa deenu. Naw brihnums, ka sche ar laiku lopkopiba usplauks. — Seemas sehja, kà rudsi un amolinsch, puslidz labi seemu pahrzeetuschi. J. M.

No Talseem. Preeksch jauna gada Talsôs kahdam Schihdu tirgotajam, kas netahl no esara malas dsihwo, naktì pasuda kahds Schihdu sellis, kas bij no Leischeem preeksch kahdeem gadeem sche atnahzis dsihwot. Wisi domaja, ka Schihdinsch buhs aisbehdsis uz Afriku waj Ameriku, gan ari mekleja, bet atrast newareja. Tà pagaja wisa seema. Aprila mehnescha deenâ kahda seewa gahja uz esaru pehz uhdens. Wina eerauga peldoschôs ledus gabalôs zilweka galwu! Nobihjusès, ta atstàj spainus un skrej uz poliziju; sanahza daudz zilweku un iswilka pasuduscho Schihdu. — No Talseem daudz strahdneeki dodas uz Leepaju pee ostas buhwes. — Puhpolu swehtdeenâ Talsu mahzitajs eeswehtija jauneklus un Leelo peektdeen basnizu apmekleja — 700 deewgaldneeki. V.

No Nurmuischeem, Talsu apr. Nurmuischneeku Duntu mahjâ, naktì uz 23. aprilì peepeschi klehtì bij ugunsgrehks iszehlees. Kamèr zilweki sastrehja kopâ, klehts bij weenâs leesmâs. Pats saimneeks isskrehja ahrâ, un zeredams to wehl glahbt, plehsch klehts durwis walâ un skrej taisni leesmâs eekschâ. Bet klehtì eegahjis, sahk kleegt pehz paliga; neweens neusdroschinas klehtì eet, tikai suots, redzedams seewas tehwu breesmâs, skreen leesmâs eekschâ un isnes to ahrâ. Deemschèl, abi bija tà apdeguschi, ka nahwe tuwojàs: seewas tehws nomira pehz 3 stundam un suots pehz 4 deenam. Wisa manta, kas bij klehtì, kà: labiba, drehbes u. t. t. ir pagalam. Beidzot uguns dewàs stallì, is kura tik sirgus un gowis glahba, wisi ziti lopi sadega. No ka uguns zehlees, to nesina. F.

Wehl no Nurmuischeem mums par scho paschu ugunsgrehku raksta: Naktì no 22. uz 23. aprilì, schejeenes Duntu mahjâs, no kalpu klehtim zeldamàs, uguns pahrwehrta neilgâ laikâ pelnu kopinâ wisas ehkas, isnemot istabu un riju, pee kam ari daschi lopi sadega. Mahju laudis saldi dusoja, kad ugunsgrehks iszehlàs un tapa tikai zaur peesteiguschamees dsehsejeem usmodinati. Mahju saimneeks, redzedams klehti degam, neko nebehdadams par leesmam, eeskrehja tanì eekschâ, lai waretu sawu tur atrodoscho naudu isglàbt; bet tikldz bija klehti eeskrehjis, kad ari jumts sagruwa un tam zeku aizdambeja. Nelaimigais saimneeks breesmigi apdega, tàpat ari wina snots, kursch, redzedams sawu seewas tehwu schahdâ stuhwokli, steidzàs to isglàbt. Mahju saimneeks beidzot no leesmam isglahbàs, bet pehz neilga laika nomira; tàpat ari wina snots. Pee uguns dzehschanas bija daschadi laudis, bet gan par welti meklejam Nurmuischu brihwprahtigos ugunsdzehsejus, kaut gan ugunsgrehka weeta lihdz muischoi, kur ugunsdzehseji wisi kopâ sapulzejas, tikai kahdas 7 werstes atstatu. Jaw ilgu laiku ar ihgnumu noskatos uz schejeenes ugunsdzehsejeem, kuri, kà rahdas, par tahdeem tikai tadèl ir, lai buhtu teesiba, schad un tad baltus swahrkus ar misina knopem walkat. Agraki neko nelabu, ja ne teizamu, par schejeenes ugunsdzehsejeem newareja teikt, bet ar laiku daudz kas pahrwehrschas. Agrakais komandetaja paligs tika nosweests, neskatotees uz to, ka tas ugunsdzehsejus kahdas reises sapulzeja un mahzija, lai tee dabutu wairak isweizibas. Tagad jaw sen pawasaris un schejeenes ugunsdzehseju sabeedriba wehl it saldi duz. Wina ugunsdzehseju ihsto noluhku ne-eewehro. To redzam pee jaw minetà atgadijuma. Ugunsgrehks notika ap pusnakti, kad wisi guk. Diwi ugunsdzehseji, kas attahlaki dzihwo un bija uguni eeraudzijuschi, aisskreen uz muischu, usmudinat, nelaimigeem paligâ skreet, bet ko diwi pulkeem daris! Ziti saka: „Tahs buhs kahdas mahjas!" Jt kà mahjas newajadzetu dzehst! Daschi atkal aizbildinajàs, ka ugunsgrehks esot koti tahli, ne-eewehrojot to, ka skaidri uguni wareja redzet. Wahrdu sakot: isnemot diwus, gandriz katram bija sawa indewe. X.

No Kiremezes, Nowgorodas gub. 19. aprilì zeen. Pusuka kungs eeswehtja schejeenes jauneklus. Ari weens baptistu jauneklis dabuja swehtu kristibu un tika lihdz ar ziteem eeswehtits. P.

No Sabolotskas, Pleskawas gub. Laudis sche ir iskaisiti pa wisu Holmas aprinki; daschâ weetà pulzinsch, daschâ weetà weens pats. Wini dzihwo gan uz dzimtas, gan uz rentes semes. Ari pee mums, Sabolotskâ, ir 10 Latweeschu dzimtu saimneeku. Katru swehtdeenu sa-eetam draudzes pehrmindera D. P. kga mahjâ uz deewkalposchanu. Skolu pee mums naw. Holmas pilsehtâ gan nahk par gadu 6 reiz mahzitajs B. kgs no Toropezas, bet kas tad nu lai teek katru reiz uz 60 werstju attahlo Holmu. Lai gan Latweeschu sche ir mazs pulzinsch, tad tomèr dzihwojam koti nesatizigi. Pee mums sche naw nekahdu konzertu nedz isrihkojumu. Jaunekli un jaunawas sche kopâ nesaeetas un dzihwo wairak katrs sawâ mahjâ. Uz pukkopibu te greesch mazu wehribu. Seme sche ir pakalnaina, wairak mahls un grante; labiba aug deesgan rascheni. — Dzeguse muhs apsweizinaja 13. aprilì un bezdeliga parahdijàs 17. aprilì. Laiks pastahw ap 20 gradu siltš. — Muhsu apkahrtnê bij eeradees kahds mahns no Nowgorodas gubernas, kursch apmahnija daudz lauschu ar sihleschanu. Krahpneeks leelijàs, ka warot ussihlet pagahtni un nahkotni; wajagot tik 5 zilweku un tad wiseem jasaleekot pirksti uz galda, tomèr tikai uz galda diwàm kantem, otras diwas lai stahwot tukschas. Ja tad skaitot wahrdus 3 reiz uz katra pirksta, tad

---

Leelknasa Pawela Aleksandrowitscha un Wina laulatas draudzenes aizzeloschanas preekschwakarâ atpakal uz Kreewiju, 5. nowembrì Kreewijas suhtnis slepenpadomneeks Onois isrihkoja balli, kur ari pulks weesu eeradàs. Muhsu representants Atenê bija eerihkojis wisu sawu namu preeksch balles weeseem. Ar muhsu juhrneeku peepalihdzibu, bija suhtneezibas nama leelais balkons pahrwehrsts par krahschnu telts weidigu, karogeem isgresnotu sahli. Fregates „Pamjat Asowas" labais orkestris, weesu sposchàs uniformas, bet jo sewischki wisaugstako weesu klahtbuhtne dahwaja swehtkeem jo swinigu isskatu.

Pilniga patihkama apmeerinaschanàs, ko weesi baudija pehz wisàm nobeigtàm ballem, bija tas atlihdzinajums, ko weesmihligee weesibu deweji sanehma par sawu isrihkojumu puhlem.

Atteezotees uz isglihtoschanàs noluhku pee Zesarewitscha zelojuma, Atene bija ta intresantakà stazija no wisa zelojuma. Zeltneekam, kuram truhkst pamatiga isglihtiba un wehsturiskas sinaschanas, wezà isglihtibas zentra muhru drupi parahdàs newehrtigi un garlaizigi, uz kahdeem netihkas wis daudz luhkotees; bet zilwekeem, kuri spehj nogremdetees pagahtnes zilweku dzihwê, Atenes wezee muhru drupi paleek par nesamaksajamàm bildem pee eeguhtu sinaschanu papildinaschanas par sen aizgahjuscho senatnes seedu laikmetu.

Wina Augstiba bija jaw agrak apmeklejis Ateni un te usturejees peezas nedelas, nodarbodamees ar leelako intresi ap weetejàm eewehrojamàm weetam. Saprotams, ka pilsehtâ, kur Tesejs, Perikles un Adrians mituschi, pilsehtâ, kur Sokrates, Platons un Aristoteles dzihwojuschi, daudz kas atrodams, kas praza apsinigas eewehroschanas un pamatigas studijas; tà tad, apmeklejot otru reizi Ateni, Wina Augstiba upureja tahdu pat intresi, apluhkojot pagahtnes peemineklus, kuri leezinaja par agrako leelumu.

Par seedeem un augleem.

I.

1) Kirschu seedi.

Pawasara schogad atnahza wehlaku, nekà pehrnajâ gadâ; tomèr ta ir atnahkuse un seedona mehnesis muhs neatstàs, nekuplinajis kokus un kruhmus, neiskaisijis seedus plawâs un dahrzôs.

Waj gan buhtu eespehjams, ka dabas atdzihwinoschà wehsmina, kas tuhkstoschkàrt eepreeze zilweka azis un sirdi, waretu tik daudzeem paeet garam, nesazehluse winôs wiskarstako wehlejumos, paschu dabu it wehrigi apluhkot winas darbibâ un dzihwoschanâ? Waj naw brihnischki, ka atrodas koti daudz zilweku, kas neissakami daudz no dabas sanem, tomèr wini nemaz nekahro, ar scho labprahtigo deweju eepazihtees? Waj naw leelska nepateiziba, augli baudit, nemaz nesinot, kà tas peebreest, preezatees par seedu koschumu, nemaz neprasot, kà tas zelas, azis pameelot, garu nemaz par to nepamahzit?

Un tomèr, deemschèl, atrodas tuhkstoscheem zilweku, kuri dabas brihnumus tikai apbrihno, nemaz dabas dzihwi neispehtidami.

Ja ari Tu, zeen. lasitajs, pee tahdeem peederi, tad lai schahs rindinas Tew der par atgahdinajumu. No sawas puses mehginaschu, waj nebùs eespehjams, Tewi modinat dzihschanos, dabu wehrigaki apluhkot.

Kirschu koks warbùt tagad stahw pilnôs seedôs. Kà schee seedi dzihwo? Kà no teem zelas ogas? Schos jautajumus mehginasim te tuwaku isskaidrot. Tomèr schahm nedzihwàm rindinam ween tas nebùs eespehjams; ari Tew, zeen. lasitajs, japeeleek roka un janem dzihwà daba par paligu. Tas Tew buhs weegli padarams; Tew tik wajaga no pirmà kirschu koka noraut seedu un pee dzihwàs dabas sawàm azim papildinat to, kas ar scheem nedzihweem wahrdeem naw eespehjams aprakstit.

Ja esi darijis, kà Tew padomets, tad Tew tagad ir pukite rokà.

— „Kà?" Tu warbùt teiksi, „tas tatschu ir tikai seeds!"

Tas gan ir seeds; bet, luhk, seeds naw nekas zits, kà puke. Pukes un seedi, luhk, naw wis diwas daschadas leetas, kà to dzejneeki daudzreiz apdzeed, dabu tuwaki nepazihdami. Wisas pukes ir seedi. Roze naw wis roschu kruhma auglis, bet gan ta seeds, — seeds, kura uzdewums ir, augli attihstit.

Bet tadèl, ka zilweks dzenas tikai pehz sawa labuma un leetas eewehro tikai tik ilgi, kamèr tahs winam dara preeku jeb atnes kahdu labumu, tad winsch stahdu walstì tikai to tura par galwenako leetu, kas winam dara ko patihkamu. Smarschojoscho seedu, kas wina azis kairina, winsch sauz par puki, nemaz neruhpedamees par augli, kas tatschu ir galwenakà leeta. Winsch noplùz pukiti, warbùt nemaz nesinadams, ka winsch pateesibâ zaur to maitajis augli. Bet seedu, kas naw wisai skaists jeb smarschojoschs, winsch pat netura par puki. Winsch scho seedu atstàj ne-eewehrotu un nogaida, kamèr auglis eenahkas, lai to norautu un bauditu, ja tas winam dara preeku jeb kahdu labumu.

Tà tad kirschu seeds ir puke, tomèr pasemiga pukite, kuram tikai weenkahrscha balta krahsa, bez atspirdzinoschàs smarschas.

2) Kirschu seeda dakas.

No schahs pukites jatop kirschu ogai; bet ja prasam, kas tad pateesibâ pee tahs taps par kirschu ogu un ja scho pukiti no wisàm pusem apluhkojam, tad tomèr neko nemanam, kas kirschu ogai lidzigs isskatitos; ir redzams tikai kahtinsch, stalaschas, pee kuràm auglis sawà laikâ schuhpojees.

Saprotams, kahtina galâ atrodas gan resns bumbulits, kas beidzas peezàs salàs, gaischàs lapinàs; tomèr schis salais bumbulits netaps wis par kirschu ogu. Tas bija tikai apsegs, drahna seedam, kuru tas wina jaunibâ tureja weegli eeslehgtu tad, kad wehl aukstì wehji puhta. Mihligà, siltà faules gaisma ir scha bumbulischa dzihwneekus usmodinajuse is eeslehgtà jaunibas meega un peezas baltas lapinas, kuras bumbulischa eekschpusê peeauguschas, apsegu pahrrahwuschas, sargadamo apgehrbu nosweeduschas un speedàs pee deenas gaismas, lai te attihstitos un saules starôs parahditu to, kahdas wehl zitas swarigas un eewehrojamas dakas winâ snauda.

Sako bumbuliti ar peezàm sakàm lapinam sauz par seeda bikeri; tahs peezas baltàs, smalkàs lapas sauz kroni.

Bet bikeris ir tikai ahrejs rihks un kronis tikai gresnuma dehl; pateesà wehrtiba nebùt naw tanis atrodama, jo teem nolemts nowist un nokrist, tikldz laiks peenahzis, kur auglis apwaislojees, kas koti godprahtigi paslehpees un kuru mums tagad wajaga usmeklet.

Ja raugamees seeda bikeri, tad mehs redzam wisapkàrt gar ta malam leelu rindu, 30 lihdz 40 taisni stahwoschu baltu pawedeeninu, kuru azajà galâ atrodas dzeltena galwina, koti smalka isskata; bet loka widû steepjas augschâ stipraks stobrs, kas isskatas kà kahtinsch un galâ beidzas galwas weidigi, mazas, smalkas mutes isskatâ.

Un taisni tas, ko mehs te redzam, tas ir dabas dzihwibas mahjoklis; jo mehs te raugamees taisni auga familijas dzihwê eekschâ. Lokam apkàrt taisni stahwoschee pawedeenini ir seeda sehklas saturetaji; loka widû atrodoscham stobram ir nolemts, apaugojoscho sehklu sewi usnemt.

Baltos pawedeeninus sauz par putekku kahtineem; jo dzeltenàs galwinas, kas to galôs atrodas, ir dobji trauzini, pilditi smalkeem putekleem un tà tad scho putekku kahtinu galwinas nosauz par putekku trauzineem.

Un pateesi schajôs putekku trauzinôs atrodas smalzini putekli, kuŗus neapbrunotàm azim gandriz newar saredzet un kuŗus nosauz par seedu putekleem un scheem seedu putekleem ir nolemts, seedu

galds sahkot sist kahjas uf semes un isteizot wisu, ko tik ween prasa. Tahdejadi winsch peewihlis loti daudſ zilweku. Scho amatu esot ismahzijees ari kahds Latweeschu jauneklis un grib, lai winu zeenot par sihlneeku. J. A. Dreimans.

o) Baltijas notikumi.

Widsemes gubernatora kunga otrà meita, Wera Michailowna Sinowjew, kà „D. Z." sino, saderinajusès ar prokurora paligu Alekseju Wladimirowitschu Muromzew kgu.

Tautas medizinas leetà. P. Kalnina kgs luhdsis, papildinat usaizinajumu, sewischki sihmejotees uf sinu eewahkschanu par ahrstu palidsibu, feldschereem, wezmahtem 2c.:

5. Kà stahw ar ahrstu palidsibu? a) Waj laudis ustizas ahrsteem, waj mekle labpràt pee teem padoma? un ja ne, tad kadèt? b) Waj greeschas pee ahrsta ari ar masàm kaitem, jeb tikai tad, kad jaw „newar wairs zeest"? c) Waj ir draudsès, muischâs pagasta ahrsts? waj winsch dod padomu bes maksas, wiseem, jeb tikai truhzigeem? jeb waj ir tikai priwati ahrsti? d) Zik tahlu weens ahrsts no otra, zik tahlu no apteekeem?

6. Kahdu lomu spehlè feldscheri? Waj wini dseedè wisas slimibas, ari eekschejas? Waj wini atrod laudis peekrischanu, ustizibu? Waj wineem nahk daudsi slimo, un kadèt? (waj ka lehti maksà, jeb ka labi palidſ?)

7. Kà stahw ar wezmahtem? Waj winu ir daudsi, kur un zik ilgi winas mahzijuschàs? Waj winas dod ari sahles?

8. Kà ir ar weterinareem?

9. Kà ir ar apteekeem? a) zik tahlu weens apteekis no otra? Zik sen dibinats? b) Kas pahrsina apteeki un dod sahles? waj leetpratejs, waj „sehns"? c) Waj apteekis ir draudsei waj pagastam saws? Waj tur war truhzigee dabut sahles bes maksas? Jeb waj ir tikai priwati apteeki? d) Waj ahrsts dod sahles laudim? Kas winam gatawo? waj winsch dod uf draudses, pagasta rehkinuma? waj dod wiseem, jeb tikai truhzigeem? waj par naudu, jeb bes maksas?

Jawehlas, ka no katras draudses sinas taptu peesuhtitas Kalnina kgam. Kà sinams, tahs lihdſ sch. g. nowembra beigam eesuhtamas „Austruma" redakzijâ, Maskawâ.

Konwersazijas wahrdnizas leetà. Pehdejà laikà sakrahjees pee manis daudſ korespondenziju, uf kuràm ne-esmu spehjis — kà pee manis parasts — tuhlin atbildet. Tas nahk zaur to, ka ilgaku laiku biju gruhti slims (saukstejees), un tikai tagad sahku labotees. Luhdsu zeen. kungus wehl kahdu laizinu pazeestees; titlidſ buhs isnahkuse konwersazijas wahrdnizas 3. burtniza, es nekawedamees uf wisàm wehstulem atbildeschu. Pee treschàs burtnizas esmu ar wisu slimibu darbus pehz eespehjas turpinajis un zeru, ka ta buhs drihſ dabujama. Pa wasaras brihwlaiku pastahwigu lihdsstrahdneeku skaits pawairosees, tà ka tad darbu waresim wirsinat daudſ ahtraki uf preekschu. Gribetu lihdſ julija beigam nokluht pee 7. burtnizas, un tadèt luhdsu zeen. lihdsstrahdneekus eesuhtit pee laika wisus manuskriptus no burteem **B.** un **D.** H. J. Drawneeks.

Jumurdà nodibinajusès dseedaschanas beedriba.

---

isdewigâ laikâ apwaiskot, lai zaur to auglis rastos. Putekku kahtinus lihdſ ar winu putekku trauzineem un to seedu putekleem sauz par auga wihrischkàm dalam; stobram, kas winu widû stahw, ir nolemts seeweescha usdewums.

Wehlaku redsesim, kà sinamâ laikâ putekku trauzinsch, kas lihdſ tam ir aisslègts, atdaras, zaur ko ap winu sazetas masi putekku padebeschi un kà schee paschi puteklischi noklùst lihdſ stobra mutei, kura tos sewi usnem un nowada lejà lihdſ tai weetai, kurâ nahkamais auglis attihstisees un peebreedis.

Kadèl sala sahle tik ahtri sahk sadegt?

Ka nopkauta sahle, gubâs salikta, tik ahtri sakarst, kas jaw pehz kahdàm stundam stipri manams, tas gan buhs katram sinams. Pehz profesora Kohna pehtijumeem, schi paschsakarschana zelas zaur seena baziteem, kuru dihglischi atrodas pee sahles. Schee dihglischi loti attihstas sahles mitrumâ un tà iszeldamees baziti wairojas pahrak ahtri un attihsta sahlê ruhgschanu, kura top manama amoniakam attihstotees, un stipri elpodami rada eewehrojamu daudsumu siltuma. Zeeti saspeestâ, tik ko nopkautâ sahlê Kohns astonu deenu laikâ atrada 57 gradu leelu siltumu. Winsch neschaubas ari par to, ka sem dascheem apstakleem seena karstums warot kahpt pat tik leelâ mehrâ, ka tas pats no sewis aisdegas, kaut gan winam pascham nekad neisdewàs seena siltumu tà wairot, ka tas pats aisdegtos. Profesoram Kohnam isdewàs pat scho bazitu attihstischanos ispehtit. Mineto bazitu dihglischi top no sirgeem lihdſ ar baribu ee-ehsti, pee tam sawu augschanas spehju nesaudedami. No kunga tee nonàk sirga mehslos, kur ahtri attihsta bazitus, kuri atkal no sawas puses attihsta dihglischus. Schee dihglischi lihdſ ar mehsleem top uswesti tihrumeem, plawam un lihdſ ar putekleem, kurus wehjsch dsenà pa laukeem, tee peelip sahlei, seenam. S.

Terbatà 28. aprila wakarà aisdedsees Mehtras upes tilts. Uguns drihsumâ apdsehsta.

Wez-Drustòs apteekneeku paligam Karlim Tomaschewskim atkauts atklàt lauku apteeku.

Leepajas kara ostas pamata akmeni swinigi eemuhreschot schowasar.

Leepajas pilsehtas domes sapulze nolehmuse dot 3200 rbl, lai waretu eetaisit tehjas namu Jaun-Leepajà un lauschu kehki pilsehtas galwenà pusê. Loti wehlejams buhtu, kaut ari zitas muhsu dsimtenes pilsehtas waldes daritu pakal schai teizamai preekschsihmei.

Peenawas pagasts, kà „B. W." sino, Keisaru Majestatu brihnischkigai isglahbschanai par peeminu, uszehlis staltu nespehjneeku patwersmi, kas esot wisam pagastam par godu.

Saldus labprahtigo ugunsdsehseju beedribas statuti apstiprinati no eekschleetu ministra 14. aprilî.

Skrundas kapsehtà, kà „Gold. Anz." sino, 14. aprilî kahds kaps atrasts atrakts, mirona schkirsta wahks nozelts un mirona apgèrbs bijis nekahrtibâ. Pagasta polizija notikumu pasinojuse aprinka polizijai.

Leel-Esere. 16. aprilî, kà „G. A." sino, Wentas upê, netahl no Leel-Eseres, atrasts 60 gadus wezàs Katrinas Zeibes lihkis. Domajot, ka nelaike ais neusmanibas eekluwuse upê un noslihkuse.

Talsu krona pilsehtas skolâ, kà „L. Z." sino, schowasar, julija mehnescha widû, atwehrschot Kreewu walodas kursus skolotajeem.

Igaunijâ, Wendawas draudsê, kà „Postim." sino, 15. aprila rihtâ atrasts Rasinas tirgotajs Jehkabs Schmalzs sawâ dsihwokli pahrgreestu rihkli, palagâ eetits un sem gultas paslèpts. Slepkawa, gribedams noseeguma pehdas slehpt, aisdedsinajis pahrdotawu, bet ziti mahjeneeki ais duhmeem laikus pamoduschees un uguni nodsehsuschi. Laundaris nolaupijis skaidrâ naudâ ap 600 rbl. Kaut gan daudſ apzeetinajumi isdariti, tomèr wainigais wehl naw peekerts.

d) No zitàm Kreewijas pusem.

Par Keisariskàs Augstibas Leelknasa Tronamantneeka zelojumu peenahkuschas pa telegrafu schahdas sinas:

Parisê, 11. majâ (29. apr.). Awise „Journal officiell" nodrukajuse Kochin-Kinas generalgubernatora sinojumu par Leelknasa Tronmantneeka Saigunas apmeklejumu. Wina Augstiba tapa sanemts ar peederigu zeenibu, pee kam Wina Augstiba peenehma programu, kahda bija sastahdita preeksch sanemschanas swehtkeem, bes kautkahda eerobeschojuma. Bijis nolemts, ka netop turetas nekahdas sewischkas runas. Wina Augstibas un Greekijas printscha ee-eeschana Saigonâ bija swiniga; pilsehta bij tehrpusès Kreewijas, Franzijas un Greekijas walsts krahsu karogôs, pee kam eedsihwneeki parahdija weeseem wisleelakàs owazijas. Wakarâ tapa isrihkota parades dineja, pee kam generalgubernators ussauza weselibas Winu Majestatem Kreewijas Keisaram un Greekijas kehninam. Zesarewitschs Tronamantneeks kà par atbildi ussauza weselibas presidentam Karno. Pirmà deena is wina Augstibas ustureschaanàs Saigunâ nobeidsàs ar lahpu gahjeenu, pilsehtas illuminaziju un tautas swehtkeem generalgubernatora dahrsâ. Winu Augstibas tapa wisur apsweiktas zaur lauschu preezigeem sauzeeneem; nahkoschâ swehtdeenâ Zesarewitschs Tronamantneeks nehma dalibu pee parades. Wakarâ bij balle isrihkota. Pirmdeenâ Wina Augstiba nehma dalibu pee kahdeem Kihneeschu swehtkeem, kur notikàs gahjeens ar puhki, un wakarâ uf twaikona „Loire" bij atkal balle isrihkota. Lauschu pulki pawadija Winu Augstibu ekipaschas kahjam lihdſi eedami lihdſ ostai un pildija gaisu preezigeem apsweikschanas sauzeeneem. Otrdeenâ Zesarewitschs Tronamantneeks dewa meelastu uf „Pamjat Asowa", pehz kura Kreewu eskadre iswilka enkurus.

Wina Keisariska Augstiba Leelknasa Georgs, kà is Romas sino, 9. majâ (27. aprilî) atbrauzis Palermo pilsehtâ.

Peterburgâ, 1. majâ. Muischneeku agrarbankas premiju biletu treschâ izlosejumâ galwenakee winnesti krita uf schahdàm biletem:

200,000	rbl.	uf Ser.	4,497	Nr.	8.
75,000	„	„ „	9,795	„	6.
40,000	„	„ „	14,721	„	36.
25,000	„	„ „	5,860	„	18.

3 winnesti à 10,000 rbl. uf Ser. 6244 Nr. 8, Ser. 10,935 Nr. 46, Ser. 14,123 Nr. 9.

5 winnesti à 8000 rbl. uf Ser. 256 Nr. 33, Ser. 867 Nr. 42, Ser. 4152 Nr. 18, Ser. 9850 Nr. 41, Ser. 15, 898 Nr. 17.

8 winnesti à 5000 rbl. uf Ser. 2312 Nr. 45, Ser. 2762 Nr. 14, Ser. 4209 Nr. 41, Ser. 4892 Nr. 26, Ser. 7758 Nr. 13, Ser. 8560 Nr. 14, Ser. 8728 Nr. 45, Ser. 9527 Nr. 45.

20 winnesti à 1000 rbl. uf Ser. 1556 Nr. 39, Ser. 1629 Nr. 15, Ser. 1688 Nr. 16, Ser. 2331 Nr. 40, Ser. 4174 Nr. 24, Ser. 5320 Nr. 41, Ser. 7055 Nr. 14, Ser. 7376 Nr. 11, Ser. 7602 Nr. 6, Ser. 8748 Nr. 13, Ser. 9644 Nr. 40, Ser. 9964. Nr. 6, Ser. 12,889 Nr. 41, Ser. 13,062 Nr. 29, Ser. 13,076 Nr. 74, Ser. 13,574 Nr. 16, Ser. 14,517 Nr. 1, Ser. 14,878 Nr. 39, Ser. 15,454 Nr. 30, Ser. 15,594 Nr. 32.

Peterburgâ, 26. apr. Par atgadijumu ar Rotschildu „Now. Wr." pasneedſ is droscha awota schahdas sinas: Pehz tam, kad nolihgums par Kreewu 3 proz. konwersijas (pahrwehrschanas) aisnehmumu bija jaw parakstits, Alfons Rotschilds is Parises Kreewu waldibai negaidot zehla preekschâ nepeeklahjigus peeprasijumus par Schihdeem Kreewijâ un kad Wischnegradskis schos peeprasijumus atraidija, tad Rotschilds atsazijàs no minetà lihguma un eesahka rihkotees pret Kreewijas naudas kursu; tomèr wina nodoms, muhsu naudas wehrtibu nodsit semê, neisdewàs, tadèl, ka Kreewijâ ir bagati krahjumi selta un Kreewu naudai krihtot zeesch ari zitas walstis. Proti, Kreewija sakrahjuse eeksch- un ahrsemês ap 358 milj. rbl. selta naudâ, un kad ari no teem 1850. un 1860. gadu aisnehmumu atlikumi top aismaksati, tad tomèr wehl arweenu atleek 150 milj. rbl. leela suma, to starpâ ari ahrsemês aisdotà nauda, kura jaw pirms Rotschilda atkahpschanàs bij usfazita, un, kà „Now. Wr." saka, laikam drihsumâ pahrzelos atpakal uf Kreewiju. Tomèr Kreewijas finantschu pahrwaldibai ahrsemês paliks leetoschanâ kahdi 100 milj. rbl. selta naudâ un wina ar teem, kà ari ar Peterburgas selta krahjumeem uf ahrsemju finantschu aprindam pehz patikschanas warès isdarit ik katru spaidu.

Ahrstu Kreewijâ 1890. g. bija pawisam 12,274 wihreeschi un 409 seeweetes. Uf simts tuhkstosch eedsihwotajeem wisâ Kreewijâ isnàk gandrìs 8 ahrsti. Zitâs walstis, peem. Skotijâ, uf 100,000 eedsihwotajeem nahk 64 ahrsti, Irlandijâ 53, Schweizijâ 52, Franzijâ 31, Wahzijâ 30, Italijâ 18 un Sweedrijâ 14 ahrsti.

Wairak nekà 50,000 Schihdi Kreewijâ, pehz „Hark. W." sinojuma, pagahjuschâ mehnesî peenehmuschi pareistizibu.

Jaunu sawstarpeju dsihwibas apdroschinaschanas beedribu dabujuschi atkauju dibinat wairaki semturi, bagatneeki un weikalneeki Wislas apgabalâ. Beedribai buhs pusmiljona rublu leels pamata kapitals un ik weens dsihwibas apdroschinatajs paleek par beedribas lozekli un dabù balss teesibu pilnâ sapulzê un samehrigu daku no skaidras pelnas. Schai beedribai atkauts rihkotees wisâ walstî. Walde atradisees Warschawâ un galwenàs nodalas Peterburgâ un Maskawâ.

Maskawas wirspolizijmeistars pawehlejis polizijai, lai ta tuhlit israiditu is Maskawas wisus no jauna eenahkoschus Schihdus, kureem naw teesiba, te usturetees un zeeschi peekodinat wiseem weesnizu un zitu apmeschanàs weetu turetajeem, ka wini eezirkna polizijai tuhlit laisch sinu, tiklidſ schahdi Schihdi atzelo.

Maskawas Frantschu isstahde tika atklahta scho pirmdeen no generalgubernatora amata ispilditaja generala Konstanda. Isstahdes komitejas preekschneeks runaja runu, kurâ tas isskaidroja, ka isstahdei neesot nekahda pelnas noluhka, bet weenigi tas, lai starp Kreeweem un Frantscheem weizinatu saweenigu mahkslas un ruhpneezibas attihstibu.

Rosijenu aprinki, Petkalnu zeemâ, semneeze Jakubowska, gribedama atswabinatees no sawas mahjas nomneekeem, kas winai nemaksaja nolihgto nomu, mehginaja tos nonahwet, dodama ehst sagiftetus plahzenus, zaur ko tomèr tik nomira nomneeka 5 gadu wezais dehlens Osips. Noseedsneeze atsinusès par wainigu un jaw apzeetinata.

Kelzes gubernà 5 sahdschas wihri weda un sargaja kahdus 4 Tschiganus, noteesatus saglus un krahpneekus. Meschinâ nokluwuscheem, wineem usbruka wesels Tschiganu bars, kuri peekahwa zeetumneeku wedejus, atswabinaja sawus beedrus un tad kopigi pasuda meschâ.

Tiflise. Zelâ uf Persiju, kà „Pet. Wed." sino, kahdi Austreeschu wirsnèeki nonahkuschi Tiflisê. Wini no schaha peenemti, Persijas kara pulkeem par pamahzitajeem.

No Rigas.

Latw. teatrim uf nahkoschu sesonu, kà „B. W." sino, par direktoru atkal peenemts lihdſschinejais direktors Rode-Ebelin kgs.

Pawasaras beedribà Rigas Latw. teatra personals weesojas scho swehtdeen, 5. majâ, kur israhdis eezeenito lugu „Wehrschu kuptschis". Sarkandaugaweescheem, kas attahluma dehl aiskaweti, apmeklet teatra israhdes Rigas Latw. beedribas namâ, nu buhs isdewigs brihdis, redset sawâ tuwumâ teatra israhdi.

Rigà Kreewu walodas mahzibas kursi preeksch skolotajam tikschot notureti no 17. junija lihdſ 3. augustam. Katrai skolotajai, kura peedalisees, buhschot jamaksà 10 rbl.

Rigà, Jelgawà, Rewelê, Terbatà un zitâs leelakâs pilsehtâs, kà „R. W." sino, eetaisischot Kreewu teatrus. Scho jautajumu galigi isstrahdaschot jaw schinî pat gadâ.

Par birschas un tirdsneezibas makleri nomiruschà Karla Melzera weetâ nodomats eezelt Wilhelmu Mertenu.

Rigas zunftmeistaru mahzekku isgatawojumu isstahde tika atklahta Jahna gildê isgahjuscho sestdeen, 27. aprilî. Isstahde pastahwès lihdſ 8. majam un to war apmeklet ik deenas no plkst. 10 rihtâ lihdſ plkst. 6 w.

Jauns twaikons no Langes un dehla kugu buhwetawas scho otrdeen eelaists uhdenî un isdarijis ismehginajuma braukumu. Twaikons esot 105 pehdas garsch un 15½ pehdas plats un eetot tikai 14½ zollus dsiti. Maschinai esot 100 sirgu spehks. Twaikons sauzotees tpar „Witebsku" un nolemts pasascheeru braukschanai pa Augsch-Daugawu, starp Witebsku un Polozku.

Rigas fotografam Nikolajam Borchardam Widsemes gubernators atwehlejis braukat pa Widsemi, fotografiski nonemt daschadu eewehrojamu weetu skatus.

Uf Rigas-Pleskawas dselszeka no pirmdeenas, 6. maja, sahkot, brauzeeni Rigâ isbrauks plkst. 8 rihtâ un 9 un 40 min. wakarâ un brauzeeni atbrauks Rigâ plkst. 8 un 35 min. rihtâ un plkst. 10 un 5 min. wakarâ (seemâ peenahza plkst. 8 un 30 min. rihtâ un 10 un 35 min. wakarâ).

„Turaidas rose" sauzas kahda jauna luga, kuru, kà „D. L." dsirdejuse, pehz pasihstamàs teikas par Turaidas jumprawu sazerejis Th. kgs.

Deenas pawehle Rigas pilsehtas polizijai. No 1. maja sch. g. sahkot Maskawas Ahrrigâ uf skrejoschàs uguns dsehsaju komandas torna taps isliktas sihmes, kuras lai norahditu, kurâ weetâ atrodàs ugunsgrehks — proti:

1) kad ugunsgrèks izselsees Eekschrigas nowadâ waj zitadelê, taps torna labôs sahnôs uswilkta weena bumba, pee ugunsgrehka nakti taps tajôs paschôs sahnôs uswilkts sarkans lukturis;

2) preeksch Peterburgas Ahrrigas un Maskawas Ahrrigas nowada lihdſ Dinaburgas dselszelam — uswilks torna labôs sahnôs par deenu diwi bumbas, nakti diwi sarkanus lukturus tajâ paschâ pusê;

3) preeksch Maskawas Ahrrigas aiſ Dinaburgas dselszeka uswilks deenâ labôs sahnôs trihs bumbas, nakti tajâ paschâ weetâ trihs sarkanus lukturus;

4) preeksch Jelgawas Ahrrigas uswilks: deenâ pa weenai bumbai torna katrâ pusê, nakti pa sarkanam lukturim tajâs paschâs weetâs;

5) preeksch spihkeru eezirkna lihdsàs ar Saku un Swirgsdu salam: deenâ diwi bumbas labajâ un weenu bumbu kreisajâ pusê, nakti sarkanus lukturus tajâs paschâs weetâs.

Pee 1., 2., 3. un 5. sihmes peenahkas pastahwigi isbraukt Eekschrigas, Peterb. Ahrrigas, Mask. Ahrrigas un skrejoschas komandas uguns dsehsaju nodalam — pee 4. sihmes Jelg. Ahrrigas un skrejoschas komandas nodalam.

Leelâ ugunsgrehka atgadijumâ pee torna kahrti, bes minetàm sihmem — taps deenâ uswilkts wehl sarkans karogs, nakti turpreti balts lukturis. Schahdas sihmes redsot peenahkas wisàm ugunsdsehsaju nodalam isbraukt bes kautkahda isnehnuma.

Pee sewischkàm breesmam taps swanits basnizas pulkstenis, par sihmi, lai sawwaligee ugunsdsehsaji sapulzejas — augschminetàs sihmes pee torna wineem naw eewehrojamas.

Par scho pasinoju man padotas polizijas eeredneem, ugunsdsehsaju komandam un skrejoschai kolonnai preeksch eewehroschanas un peenahzigas ispildischanas.

— Usdodu pristawu kungeem nolikt, ka no 1. maja sahkot: a) sahkas eelu nolaistischana ar uhdeni weenu reisi pa deenu, un b) eestahjuschàs silta laika pehz, wiseem pasascheeru suhrmaneem jasàk isbraukt wasaras apgehrbâ un wasaras zepurem.

Sahdsibas. 28. aprilî, Kaleju eelâ sem Nr. 54, is semneezes Emilijas Rösler dsihwokla issagtas, zaur atslehgas uslauschanu, daschadas drahnas ap 150 rbl. wehrtibâ. Persona, uf kuru krita aisdoms, apzeetinata. — Nakti uf 28. aprilî, Nikolaja eelâ sem Nr. 30, is Wilhelma Sieringa noliktawas issagtas, zaur neaisslehgtu logu, daschadas mantibas ap 15 rbl. wehrtibâ.

Peepescha nahwe. Nakti uf 26. aprilî, Stabu eelâ sem Nr. 115, 45 gadus wezais semneeks Indrikis Wihtols peepeschi nomiris. Lihkis nodots ismekleschanas kambarim dehl ispehtischanas. — 27. aprilî, Hospitalu eelâ sem Nr. 18, sawâ dsihwokli kareiwa atraitne Jewfilija Esergails, peepeschi nomirusi sawâ 80. wezuma gadâ. Nahwes zehlons bijis sirdstreeka.

Islikts behrns. 29. aprilî, Aleksandra eelâ sem Nr. 49, nama koridorâ tapa atrasts seeweeschu kahrtas jaunpeedsimis behrns, kursch tapa nodots dsemdeschanas eestahdei.

Paschnahwiba. 29. aprilî, ahrprahtigo eestahdê Rotenburgâ pakahràs ihstenais schtatsrahts Ludolfs Borissowitschs Dorns, kursch bijis tur eeweetots apkopschanai. (R. P. P. A.)

Grahmatu galds.

Juhrneeku paligs preeksch Latweeschu juhrneekeem un juhrskolam sastahdits, pa dalai swabadâ tulkojumâ is Wahzsemes juhrskolotaju Brensing, Nibuhr, Romberg un Bermpohl raksta „Fraglehre" un pa dalai patstahwigi no J. Breikscha, Mangalu juhrskolas preekschneeka. Maksa glihtâ sehjumâ 2 rbl. 80 kap. C. J. Sichmana grahmatu pahrdotawâ, Rigâ, Wehweru un Walnu eelu stuhri Nr. 30.

Par scho jauno grahmatu muhsu juhrneezibas tehws, zeen. C. Waldemara kgs, issakas schahdejadi:

Par schihs 450 lapu puses leelas grahmatas isnahkschanu Latweeschu walodâ war tik preezatees

katrs, kam Latweeschu juhrneezibas plaukschana un augschana guk pee sirds. Juhrneezibas literatura pee mums tik ko eesahkas, lai gan muhsu kugu skaits jaw eewehrojami leels. Tur nu ihpaschi tahds juhrneeku paligs, kahdu Breiksch kungs dod mahtes walodâ, buhs derigs muhsu juhrneekeem, kad teem par tahleem juhru zeleem gadas apspreest swarigus jautajumus, par kureem sawâ laikâ juhrskolâ tee gan ir wisu notigako mahzijuschees, bet pehzak waj nu scho to aismirsuschi, waj ari tai laikâ ne deesgan labi sapratuschi. Tahdôs gadijumôs nu „juhrneeku paligs" buhs koti deriga leeta. Bet ari jaunajeem juhrneekeem, juhrskoleneem schi grahmata buhs deesgan deriga. Lai gan katrs juhrskolotajs mehds turetees pee sawas mahzischanas sistemas, un lai gan pee eksameneem uz preekschu buhs wairak un wairak jaisleeto Kreewu waloda, tad tatschu zaur to neisnâk tik leela starpiba, kà eesahkumâ war liktees. Jo juhrneeks nebût newar apmeerinatees ar to, ka tas nu ir nolizis eksamenu un nu war grahmatas likt pee malas. Nebût ne! Tam jamahzas wisu muhschu. Ihpaschi jamahzas, kad brauz pa tahlakàm juhram, kur wehl preeksch 10—20 g. Latweescheem it reti gadijàs braukt, bet tagad jabrauz daudz wairak. Ari tas japeemin, ka ihsâ skolas laikâ tik daudz sinas neweens newar eegût, zik atrodas minetâ grahmatâ.

Tad nu wisadâ sinâ schi jaunà grahmata ir slawejama. Labi buhtu ari, ja Breiksch kunga zeribas (issazitas grahmatas preekschwahrdâ) peepilditos un ari daschâs augstakâs tautskolâs taptu dala no schihs grahmatas mahzibam pasneegta. Pee tam isplatitos swarigas sinas par daschàm juhrneezibas leetam ari starp nejuhrneekeem, un to war tikai par labu teikt. Par juhram mums, un it ihpaschi muhsu nahkotnei, der daudz wairak sinat, nekà muhsu tehwu tehwi ir sinajuschi. Juhrneeku tautai, juhras peekrastneekeem Latweescheem, tahdas sinas atnesis daudz tahdus labumus, kahdus muhsu tehwu tehwi nebût newareja faredset.

Kugneeziba.

Lihdz 2. majam Rigâ atnahkuschi 311 kugi un isgahjuschi 261 kugis.

Is muhsu weesigàs sadsihwes.

„Pawasara beedriba."

Swehtdeen, 5. majâ: Rigas Latw. teatra personala weesoschanàs. Israhdis: „Wehrschu kuptschis.

„Zeribas beedriba" (Altonawâ).

T. p. d., plkst. 8 w.: balle.

Wakejas wehstules.

Str. J. — Kaug. Preezajamees, ka muhs atkal pehz ilgaka laika pagodinajuschi lahdàm rindinam. Zeram ir turpmak no Jums ko fagaidit. Eesuhtito teiku zeram jaw nahkoschâ numurâ nodrukat.

J—nam. — K. N. Sinas no Juhsu apgabala mums buhs mihlas — gaidisim. No eesuhtitam mihklam turpmak isleetosim.

J. . . . s N. Kapèz Juhs sawu wahrdu slehpjat?

J. Bergm. — M. Mums mihklu usdewumi teek eesuhtiti tik leelâ wairumâ, ka nekahdi nespehjam, tuhlit isleetot katru eesuhtito mihklu; ne reti tahm ilgaku laiku japagaida.

Dascheem mihklu usminetajeem. Usminejumus eesuhtot, naw wajadsigs, usdewumu wehl reis norakstit; peeteek, ja tik atsauzas uz „Mahjas Weesa" Peelikuma numuru, kurâ mihklas usdewums nodrukats.

A. E. Dr. — Sab. Truhkstoschais numurs tiks peesuhtits. Krustifki lentu peestiprinat naw brihw.

J. Mat. — Gulb. Zerefim, ka kaleis, wisu nakti baudijis nelabprahtigu zeetumu sawâ dsihwokli, nekawees, krampi no ahrpus durwim noraut, lai atkal otreis netiktu „eesponndets".

Wihg. J. — K. Sinojums par nofalusscho Maju, kà redsejat, mums no zitas puses jaw bija eesuhtits. Red.

Deewkalpojumi.

Swehtdeen, 5. majâ 1891. g.

Jahna basnizâ	pulksten	9	mahzitajs	Weprichs.
" "	"	2	"	Taube.
Gertrudes basnizâ	"	½10	"	Josephi.
Jesus basnizâ	"	2	"	A. Walters.
Martin basnizâ	"	5	"	Taube.
Trihsweenibas basn.	"	½9	"	Fromms.
Pawila basnizâ	"	½9	"	C. Walters.
" "	"	6	"	C. Walters.
Lutera basnizâ	"	½9	"	Paukschens.

Tirgi un torgi.

Majâ 7. Mahlpils Stahrnizu mahjâ pahrdos wairakfolischanâ Jahnam Schulzam peederoschos sirgus, gowis, zuhkas, aitas un daschadas zitas mahjsaimneezibas leetas, 121 rbl. wehrtibâ.

13. Rigâ, Keisara dahrsa eelâ Nr. 1, pahrdos inscheneeram Sigismundam Lesekam peederoschàs mebeles un zitas leetas, 1052 rbl. 80 kap. wehrtibâ.

21. Widsemes Gubernas waldes buhwnodala usaizina tos, kas wehletos usbuhwet zeetuma namu Pernawâ, Widsemes gub., aprehkinatu uz 40,572 rbl. 39 kap., lai wini atnàk Widsemes gubernas waldê schinî deenâ uz torgu. Peretorgs buhs 24. majâ. (W. G. A.)

No ahrsemem.

Wahzijas juhrmalâ scho pawasar esot koti bagata silku sweja, zaur ko zenas par siwim tà krituschas, ka swejneekeem neteekot ne puhlini, ne darba rihku leetoschana kaut zik samaksati.

Franzija. Generals Bulanschè grib atkal no jauna atdsihwotees. Pehdejâ laikâ winsch Briseles pilsehtâ, Belgijâ, noihrejis lepnu namu uz apakeem 3 gadeem. Dsihwoklis teekot uz to smalkako eerihkots; ari kahdi 10 sirgi un wajadsigee sulaini jaw apgahdati. Pats generals jaw pasinojis, ka gribot atkal it dsihwi peedalitees politiskâ darbibâ. Zelas tikai jautajums, no kureenes winsch atkal dabujis tik daudz naudas, ka war tik lepni dsihwot. Daschi domà, ka generals naudas pabalstu dabujis no Bonapartistu jaunà wadona Wiktora, nupat miruschà Scheroma Napoleona dehla.

— Parisê, 13. (1.) majâ. Schejeenes laikraksti issaka sawu reebumu par isdarito usbrukumu Tronamantneekam Otsû.

Belgijas strahdneeku nemeeru apgabalâ wehl nebût naw meers nodibinajees. Swehtdeenas wakarâ nemeerneeki mehginaja noplèst kahdu dselszeka tiltu uz Litikas-Luksemburgas dselszeka, tomèr saldati winus pahrsteidsa un apzeetinaja. Waldiba apzeetina daudz strahdneeku usmusinatajus.

Anglijas tronamantneeks, Welsas prinzis, eekluwis koti gruhtôs naudas apstaktôs. Winam esot lihdz 5 miljonu rublu paradu. Karaleene nodomajuse, dehlam dot leelaku naudas sumu, lai tà winu glabbtu no wisàm klismam.

— Brihwprahtigo wadonis, firmais Gladstons saslimis, tà ka newar atstàt istabu.

Italijai, kà sinams, iszehlees strihdus ar Seemel-Amerikas waldibu dehl patwarigi nogalinateem Italijas pawalstneekeem Nu-Orleanas pilsehtas zeetumâ. Italijas waldiba prasa, lai Seemel-Amerikas waldiba sauktu wainigos pee likumigas atbildibas, tomèr pehdejà kawejas to darit, wisadi iswairidamàs. Italijas suhtnis jaw atsaukts no Seemel-Amerikas un schinîs deenâs ari Saweenoto walstju suhtnis Româ no sawas waldibas aisaizinats projam, tà ka satiksme starp abàm walstim leekas galigi pahrrauta.

Turzija. Kahds Kreewu kreisers gribeja no Widus juhras eebraukt Melnâ juhrâ, bet Turku komandants to aptureja, zaur ko iszehlàs sarunas abu waldibu starpâ. Pehdigi uz abàm pusem islihga tahdâ sinâ, ka Kreewu kreisereem, sem tirdsneezibas karoga, brihw katrâ laikâ braukt zaur Bosporu, weenigi ja kugî atrodas saldati waj kara leetas, par to jasino Turku waldibai.

Deenwidus-Amerika. Tschiles waldibas kara pulki atkal tikuschi sakauti no dumpineekeem un eebehgusschi Boliwijas robeschâs. Ispaudusschàs walodas, ka presidents Balmaseda atsazischotees no sawa amata.

Telegramas.

Berlinê, 14. (2.) majâ. Schejeenes Japanes suhtneeziba sanehmuse no sawas waldibas is Tokio schahdu sinojumu no 14. (2.) maja: Zesarewitscha eewainojums ir puslihds weegls; Wina Keisariska Augstiba Leelknass Tronamantneeks zelâ uz weesnizu Kioto, jaw runaja ar kambarkungu. Pehz pirmajeem palidsibas sneedseeneem rahdijàs labas sekmes; neusnahza drudsis un Tronamantneeks jutàs drihz labaks. Japanes prinzis Kita-Schirakowa lihds ar pilsgalma ahrsteem, ahrleetu un eekschleetu ministreem steidsàs uz Kioto. Atgadijums Japaneeschu tautâ sazehla leelas ruhpes. Wisi laikraksti bez kahda isnehmuma issaka sawu noschehlojumu un dusmas. Keisars pats steidsàs uz Kioto, nonahza tur wakar wakarâ un tika bahnust apsweizinats no Kreewu suhtna Tronamantneeka wahrdâ. Keisars schodeen preekschpusdeenâ satikas ar Tronamantneeku.

Ihpaschneeks un isdewejs: Ernst Plates.

Atbildoschais redaktors: Dr. phil. Arnold Plates.

Дозволено цензурою. — Рига, 3 мая 1891 г.

Sludinajumi.

Ahrstu konsultazija,

Aleksandra eelâ Nr. 73.

Dr. **Miranows,** eekschejâs slimibâs, otrdeenâs un peektdeenâs no pulksten 12½—2.
Dr. **Subkowskys,** eekschejâs slimibâs, pirmdeenâs, treschdeenâs un sestdeenâs no pulksten 2—3½. Seeweeschu slimibâs otrdeenâs no pulksten 2—3½.
Dr. **Mironows,** behrnu slimibâs, swehtdeenâs un zeturtdeenâs no pulksten 2—3¼.
Dr. **Besobrasows,** ahdas, sifil. un weneriskâs slimibâs, katru deenu, isnemot otrdeenas un peektdeenas, no pulksten 12½—2.
Dr. **Teleschnikows,** kakla, deguna un rihkles slimibâs, swehtdeenâs, otrdeenâs, zeturtdeenâs un sestdeenâs no pulksten 2—3½.
Dr. **Larionows,** kirurgiskâs slimibâs, swehtdeenâs, otrdeenâs, zeturtdeenâs un peektdeenâs no pulksten 3½—5.
Dr. **Niländers,** aufu slimibâs, pirmdeenâs, otrdeenâs, zeturtdeenâs un sestdeenâs no pulksten 12—½2, azu slimibâs, treschdeenâs, peektdeenâs un swehtdeenâs no pulksten 12—1½.
Dr. **Boitschenkos,** nerwu slim., swehtdeenâs, otrdeenâs, zeturtdeenâs un sestdeenâs no pulksten 3½—5.
Kremers un Sredniskaja, sobu slimibâs katru deenu no pulksten 11—12½.

Makfà: 30 kap.

Kasa

ir pahrdodama Suworowa eelâ Nr. 80. Japeeprasa turpat pee saimneeka.

Sahles pret kodem un sahles pret muscham,

kas attura muschas un dundurus no kustoneem, ir dabujamas par 30 kap. pus stopa pudele pee

F. Lotto,

4 leelajâ Jaun-eelâ Nr. 24, aiz rahtuscha.

Zeen. semkopjeem

labi dihgstoschas

abolina, timotina un wihku sehklas

par paseminatàm zenam peedahwà

H. J. Blumenthals,

1 Terbatas eelâ Nr. 15.

Manâ grahmatu- un bilschu-drukatawâ, burtu leetuwê un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ Rigâ, pee Petera basnizas, dabujama schahda jauna grahmata:

Patriotisku dseesmu

Wahzelite.

Atwehleta Latweeschu tautas skolâs leetat kà lihdsekli pee Latweeschu walodas mahzischanas.

Salasijis

Kreewin-Kuiwu Andrejs.

Makfà 25 kap.

Ernst Plates.

Angłu kokwilnas (bommilnas) deedsinu un wilnas dsiju magasine

Rigâ, netahlu no rahtuscha, pee „Siwes",

Kalku eelâ Nr. 38.

Sawam leelam pirzeju pulkam pasinoju, ka es, dibinadamees uz saweem daudzgadigeem peedsihwojumeem, saweem zeen pirzejeem par atweeglinaschanu, esmu wezo magasinu pee „Siwes" no jaunu pahrbuhwejis un to apgahdajis **wislabakàm prezem,** pa dalai **auschamàm wajadsibam,** un eewehrojot labo kursu, man bij eespehjams, sapirkt **leelus pretschu krahjumus,** kurus tagad pahrdodu par **20 prozenteem lehtaki** nekà pagahjuschâ gadâ.

Jt sewischki lehti peedahwaju **Angłu kokwilnas deedsinus,** kuru teizamo labumu mani pirzeji labi pasihst, tapat ari **linu dsijas,** no tihràm, garàm schkeedram, kuras bez isnehmuma dabujamas weenigi manâ magasinâ pa fabrikas zenam. Pasihstamàs **wilnas dsijas** preeksch auschanas dabujamas leelâ iswehlê no 40 lihds 150 kap. mahrz.

Pahrdodu **zefira wilnas dsijas** wisàs krahsàs preeksch gresnuma drabnam par 160 kap. mahrz., preeksch krahsu daschadibas peedahwaju **sudrabainus** un **seltainus deedsinus,** tapat ari **pubulainus auduus.**

Tepat dabujami **schujamee** un **adamee deegi** pilnigâ iswehlê.

Wiswisadi audekli, sehgel-audeklis, brasilias un **labibas maisi.**

Peedahwaju sawâ magasinâ **tuhku drapu, wilnainas drahnas** un **wisadas modes prezes.**

Blakus pahrdotawai atrodas mana

apteeku, kimikaliju, krahsu un smarschojoschu pretschu magasina

Rigâ, netahlu no rahtuscha, pee „Siwes", Kalku eelâ Nr. 38.

Pasinoju, ka es, lai istaptu sawam leelam pirzeju pulkam, pahrbuhweju no jauna sawu **apteeku pretschu magasinu** un lihds ar to esmu stahjees taisnâ sakarâ ar Kreewu un ahrsemes tirgataju nameem, kadehl saweem zeen. pirzejeem peedahwaju **wislabakàs prezes,** kà: **anilinu, kroma krahsas, indigo** (silum-sahles), **koschenilu** un wehl zitas krahsas, **zinku** un **swina balto krahsu, firnisu, wisadas lakas;** ari **wisadas skahbes, natriju** un **kaliju** un **zitas kimiskas prezes, eterus, esenzes, Kelnes uhdeni** (o-de-kolonju) **tualetes seepes** un **smarschojoschas weelas** is slawenàm fabrikam, wisadus patentetus **ahrsteschanas lihdsekliu** un **sahles, Hofmana pileenus** (drapes) u. t. pr.

Apstellejumi teek ahtri un pareisi ispilditi.

Par wiseem jaunakeem atradumeem pahraks!

Uniwersal-kehka aparats,

kursch Parises pasaules isstahdê tàpat kà Wihnes semkopibas isstahdê tika atsihts par wispraktiskako, derigako ua nepeezeeschamako katrâ saimneezibâ, abâs isstahdês tika pahrdots wairak miljonu gabalôs.

Schis aparats pee wiseem, kas winu tikai ir redsejuschi, no nama mahtes lihds masam behrnam, no semneeka lihds augstmanam u. t. t., ir atradis wispahrigu peekrischanu un fazehlis leeliku lihdsjuhtibu, tà kà pehz pirmàs pasinoschanas sludinajumôs pehz scha brihnuma aparata peenahza milsums apstellejumu.

„Netizami, bet tomehr pateesiba."

Schis aparats derigs sekoscheem mehrkeem un ir pahraks par wiseem lihdschinigeem atradumeem:

1 minutes laikâ ar scho aparatu war sagatawot 1 kilo (ap 2 mahrzinam) kartupeku, rahzenu, rutku sihpolu, gurku, wisadu koku-augku u. t. t., u. t. t., ihsi sakot wisu, ko war misot, kasit jeb greest, pehz patikschanas, beesu jeb schkidru.

2 minuschu laikâ ir eespehjams pagatawot sweestu, krehjumu, jeb putas, pusminutê putas chateau u. t. t., u. t. t.

Tahlak winu war isleetot kà mikroskopu; 400 reis winsch paleelina katru leetu, tà tad ir derigs preeksch ehdeenu un dsehreenu ismeklescham.

Schis aparats no isturiga metala isgatawots ar nesadilstoschàm federem, maksà tika

1 rbl. 50 kap.,

zik tahlu krahjums sneedsas.

Dabujams pret eepreekscheju famaksu tikai zaur weenigo issuhtischanas kantori:

S. Altmann,

7 Wihnê, I., Dominikaneeschu bastejà Nr. 23.

Weikala pahrzelschana.

Widsemes konsuma weikals,

fenak

Ruston Proktors un beedr.,

agraki Kalku eelâ Nr. 6/10,

peedahwà no sawa bagatigà krahjuma:

Ween- un wairaklemeschu **arklus,** eeksch- un ahrsemes fabrikatus, **sehklas apklahjejus** un **ezeschas, plawu-ezeschas, Laakes pat.,** pahrspehj stiprumâ un weeglumâ wisas zitas ezeschas, daschadu sistemu **ekseku maschinas. Gepeki** un **gepelkukamo tihrischanas maschinas,** pascha konstrukzija. Wisadus **mahksligus mehslus** sem ismekleschanas stazijas kontroles. Semkopibas **sehklas, sahli, dselsi, silkes, kehdes** u. t. pr., u. t. pr.

tagad **Wakku eelâ Nr. 2,** pretim pulwera tornim, pascha namâ.

Widsemes konsuma weikals,

Rigâ, Wakku eelâ Nr. 2, paschu namâ.

Weselibas masgaschanahs eestahde,

Rigâ, Basnizas eelâ Nr. 18.

Wisas dseedinaschanas zaur uhdeni, masascha, dseedinaschana zaur elektrizitati. Plaukschnu un sirds slimibas dseedinaschana ar saspeestu un weeglaku pataisitu gaisu (Geigel-Mayra aparatu).

Ahdas slimibu dseedinaschana.

Uz wehleschanos pilna pansija.

Dr. med. S. Kröger.
Dr. med. E. v. Hirschheydt.

Manâ grahmatu un bilschu drukatawâ un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ Rigâ, pee Petera basnizas, dabujamas

Jaunàs Widsemes Dseesmu grahmatas

wisadôs eesehjumôs.

Ernsts Plates.

Manâ grahmatu- un bilschu-drukatawâ, burtu-leetuwê un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ Rigâ, pee Petera basnizas, ir dabujamas schahdas grahmatas:

Repahrraujama faite.

No mahz. Ludwig Heerwagen.

Makfà 10 kap.

No dsirksteles leels ugunskurs.

Schahs lapinas Latweescheem wehle kahds Gaujmalneeks.

Makfà 5 kap.

Orleanas jumprawa un Maria Stuart.

Jauki stahsti no wezeem laikeem. Otra dr

Makfà 5 kap.

Pamahzischana Kreewu walodâ.

Sarakstijis Laubes Indrikis. Otra pahrtaisita druka. Pirmais sollis.

Makfà 25 kap.

Pasudis dehls.

Stahsts no J. Wihstuß.

Makfà 12 kap.

Ernsts Plates.

Печатать разрѣшается. Рига, 3 мая 1891 г. № 1789. Рижскій Полицеймейстеръ Власовскій. — Drukats un dabujams pee bilschu- un grahmatu-drukataja un burtu-lehjeja Ernst Plates, Rigâ, pee Petera basnizas.